

Σήκον, Νάσον μ', νὰ φρίβγουμι ποὺ τοῦτα τὰ λημέρια, μᾶς ἔμαθαν τοὺς φίλους μας κὶ τὰ παλιὰ γιατάκια Μακεδ. (Καστορ.) Συνών. λ η μέ ρ ι, λ ό ζ ι ο ς, μ ο ν ή.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γιατάτσι Πελοπν. (Λαγκάδ.), Τοῦ Καμπελάδου τὸ Γιατ-τάκι Μεγίστ. γ) Μετων., κλεπταποδόχος Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν.: Ἦταν γιατάκι ὁ πατέρας τοῦ δεῖνα Πελοπν. δ) Φωλεά, καταφύγιον ζώου πολλαχ.: Ξεπέταξε τὸ λαγὸ ἀπ' τὸ γιατάκι του Πελοπν. (Ξηροκ.) Ἡ κατσούλα μας ψαχουλεύει νὰ βρῇ γιατάτσι Πελοπν. (Ξεχώρ.) Πέτυθεν δὸν λαὸν 'ς τὸ γιατ-τάκιν δον (λαὸν = λαγὸν) Κῶς (Καρδάμ.) 'Κεῖ 'ς τοῦ βράχου ἔχ' τοῦ γιατάχ' τ'ς κὶ κ'βαλαίει τὰ κουτιόπ'λλα (ἐνν. ἡ ἄλεπού) Εὐβ. ("Ακρ.) Ἡ γίδα ἄ'μᾶτι 'ς τοῦ γιατάχ' τ'ς Ἡπ. (Πλατανοῦς.) 2) Ἡ κοίτη τοῦ πλοίου Ζάκ. 3) Ἡ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἄνω κινητῆς μυλόπετρας τοῦ ἀνεμομύλου στρογγυλὴ ὀπὴ Θάσ. Αἴμν. 4) Κατὰ πληθ. γιατάκια, αἱ ἐγκοπαὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνσφηνοῦνται οἱ πυριτόλιθοι κάτωθεν τῆς τυκάνης διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν Σαμοθρ. 5) Τὸ λεπτότερον μέρος τῆς κώπης, ὅπου προσδένεται ὁ σκαρμὸς Ἀλόνν. Σκόπ.

γιατακιάζω Πελοπν. (Γορτυν. Δίβρ. Καρυά Κορινθ. Λάστ.) γιατακιάζου Ἡπ. (Κουκούλ.) Στερελλ. (Γραν. Νάυπακτ. Σπάρτ.) γιατ-τακιάζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.) Ρόδ. γιατθακιάζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι α τ ά κ ι.

Α) Κυριολ. 1) Ὁδηγῶ τινὰ εἰς κλίνην διὰ νὰ κοιμηθῇ Κῶς (Καρδάμ.) Στερελλ. (Γραν.) Καὶ ἀμτβ. ἐγκαθίσταμαι, πηγαίνω εἰς τὸ «γιατάκι» μου Ἡπ. (Κουκούλ.) Στερελλ. (Γραν.): Εἶχαν γιατακιάζ' οἱ κλέφτες μέσα ἰκεῖ 'ς τ' μιγάλ' τ' σπηλιὰ Κουκούλ. Ἐκαμα πὼς γιατάκισα κὶ ἀπὲ θ'κώθ'κα κ' ἔφ'γα Γραν. β) Φυλακίζω Πελοπν. (Γορτυν. Δίβρ. Λάστ.): Ἄσμ.

Μέσ' 'ς τὸ ληρὸ γιατάκισα τοὺς Κολοκοτρωναίους, μικροί, μεγάλοι 'ς τ' ἄρματα, τοὺς κλέφτες νὰ σκοτώσ'τε Λάστ. γ) Ἐγκλείω ζῶα εἰς τὴν φωλεάν των, εἰς τὸ κατάλυμά των Κῶς (Καρδάμ.) Πελοπν. (Καρυά Κορινθ.) Ρόδ.: Τὴν ἡμέραν τὰ γιατακιάζουν τὰ πρόματα (=ζῶα) Καρυά Κορινθ. Πᾶμε νὰ γιατ-τακιάσωμε τοὺς χοίρους Καρδάμ. Τὰ γιατθακιάζ-ζω τὰ ζᾶ κοντὰ 'ς τὴ μάντρα αὐτόθ. Καὶ ἀμτβ. ἐπὶ ζώου, καταφεύγω εἰς τὴν φωλεάν μου Στερελλ. (Νάυπακτ.) Συνών. λ ο ζ ι ά ζ ω, μ ο ν ι ά ζ ω, φ ω λ ι ά ζ ω.

Β) Μεταφ. 1) Ἐπὶ νόσου, καταβάλλω τινὰ Στερελλ. (Γραν.): Μὴ γιατάκισι γιὰ καλὰ ἢ θέρμ'. Συνών. κ ρ ε β β α τ ώ ν ω. 2) Φονεύω τινὰ, τὸν ρίπτω κατὰ γῆς Στερελλ. (Γραν. Σπάρτ.): Τοὺν γιατάκισαν τοῦ Σπύρου ἰχτὲς τ' νύχτα Γραν. Τοὺν ἦδρι π' ἄ'μόνταν κὶ τοὺν γιατάκισι ἀδεκεῖ Σπάρτ.

γιατακισῆς ὁ, Μακεδ. (Βλάστ.) Σάμ. (Μαρθόκ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α τ α κ ι.

Γ ι α τ ά κ η ς Ιβ, τὸ ὅπ. βλ., Μακεδ. (Βλάστ.) 2) Ὁ ἔχων τὴν φροντίδα ἐξευρέσεως καταλύματος πρὸς διανυκτέρευσίν τινος Σάμ. (Μαρθόκ.)

γιατακῶνω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μεσσην.) γιατακῶνου Αἴμν. γιατ-τακῶνομαι Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι α τ ά κ ι.

1) Ἀποκλείω ζῶον τι εἰς τὴν φωλεάν του καὶ τὸ συλλαμβάνω Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Τὸν ἐγιατάκωσα τὸ λαγόν. β) Ἀμτβ. ἐπὶ ζώου, καταφεύγω, κρύπτομαι εἰς τὴν φωλεάν μου Πε-

λοπν. (Μεσσην.): Ἐγιατάκωσε ὁ λαγός. Συνών. γ ι α τ α κ ι ά ζ ω ΑΙγ. 2) Ἀσθενῶ, παραμένω εἰς τὴν κλίνην ἀσθενῆς Κῶς (Καρδάμ.): Γιατ-τακωμένος εἶναι ὁ πατέρας σου. Συνών. κ ρ ε β β α τ ώ ν ω ι. 3) Ἀμτβ. ἐπὶ ἀντικειμένου, προσαρμόζομαι καλῶς ἐντὸς ὀπῆς, στερεοῦμαι Αἴμν.: Τοῦ κριμαστάφ' γιατακῶν' καλὰ 'ς τοῦ δουβάφ'. Πβ. γ ι α τ ά κ ι 4.

γιατί μόρ. ἐρωτηματ. διατί Κορσ. Πόντ. (Οἶν.) γιατί κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Γαλλικ. Καλημ. Καστριν. Στερνατ.) Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. ('Αξ. Ποτάμ.) Πόντ. Τσακων. γιατίς Θράκ. (Αἶν.) Πάρ. (Λεῦκ.) γιαθί Χίος (Πυργ.) γιακί Λέσβ. (Πλομάρ. κ.ά.) Χίος (Βέσ. Μεστ.) γιατσι Μακεδ. ('Ανω Κώμ.) Τσακων. γιατθί Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον.) ζατί Λέσβ. Σίκιν. ζιατί Χίος (Πισπιλ.) γιατία Κάρπ. (Μεσοχώρ.) γιατσά Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) γετσά Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) γιτσά Τσακων. γιατατί Θράκ. (Γέν. Ἐπιβάτ. Λουλεμπ. Σαμακόβ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) γιατίνα Κάρπ. Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τῆλ. γιατιτί Θράκ. (Μαρών.) γιατουτί Αἴμν. γιτί Μακεδ. (Καστορ.) ιατί Μακεδ. (Γαλάτιστ. Δρυμ. Καταφύγ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) ατί Καππ. ('Αξ. Οὐλαγ.) Μακεδ. (Δεσκάτ.) Σύμ. γιάτι Πόντ. ('Ιμερ. κ.ά.) γιάτ' Καππ. (Φλογ.) Πόντ. (Χαλδ.) γιατ' Καππ. (Μισθ.) γιάι Ἀπουλ. (Κοριλ.) Καππ. (Μισθ.) γιά σύνθη. καὶ Ἀπουλ. (Κοριλ.) ιά Νάξ. ('Απύρανθ.) ὀγιά Πόντ. (Σούρμ.) γιακάτ' Ἀπουλ. (Μαρτ.) τάτ' Κάρπ. ('Ελυμπ.)

Τὸ Βυζαντ. γ ι α τ ι, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ διατί, τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἀπὸ τὴν συνεκφορὰν τῆς προθ. διὰ καὶ τῆς ἐρωτηματ. ἀντων. τ ι. Πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ, 2, 197. Ὁ τύπ. γ ι α τ α τ ι παρὰ τὸν γ ι α τ ά, περὶ τοῦ ὅπ. βλ. γ ι ά. Ὁ τύπ. γ ι α τ ι τ ι ἀπὸ σύμφυρ. τῶν γ ι α τ α τ ι καὶ γ ι α τ ι. Περὶ τοῦ τύπ. γ ι α κ ι βλ. P. Kretschmer, Lesb. Dial. 144.146. Περὶ τοῦ τύπ. ὁ γ ι ά. βλ. Α. Α. Παπαδόπ., Ἀρχ. Πόντ. 12 (1946), 10. Οἱ τύπ. γ ι α τ ι ν α, γ ι α τ ι α πιθαν. ἐκ τῆς συνεκφ. μετὰ τοῦ τελικοῦ συνδ. ν α ὁ πρῶτος, ἡ τοῦ τύπου ἂ τοῦ μορίου θ α ὁ δεῦτερος. Ὁ τύπ. γ ι α τ ι ς δι' ἀναπτύξεως τελικοῦ ς, ὡς συμβαίνει πολλαχοῦ εἰς τινὰ ἐπιρρήματα.

1) Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐρωτηματ. προτάσεων, εὐθειῶν ἢ πλαγίων, ἡ καὶ μόνον, κατὰ βραχυλογίαν, διατί, διὰ ποῖον λόγον κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Μάρτ. Στερνατ.) Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. Πόντ. (Τραπ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): Γιατί τὸ ἔκανες αὐτό; Γιατί δὲν τρώς; Γιατί; (ἐνν. δὲν τό 'καμε αὐτὸ κλπ.) κοιν. Γιατί, ρε διάουλι; (ὕβρις) Μακεδ. (Κοζ.) Δὲν ξέρω γιατί τό 'κανε — γιατί δὲν πῆγε 'ς τὴ δουλειά — γιατί δὲν τρώει κ.τ.τ. Δὲν ξέρω γιατί πῆγε κ' ἔκλεψε τὸ ξένο γέννημα (=σιτάρι) Πελοπν. (Γαργαλ.) Γιατατί τό 'δειρες τὸ παιδί; Θράκ. (Σαρεκκλ.) Γιατιτί κλαῖς; Θράκ. (Μαρών.) Γιατί 'κὶ ἔρχεσαι; Πόντ. Γιατί δὲν ἦρθις; Μακεδ. (Καστορ.) Γιατσι, Γιάννου, δὲν ἦρθις ἰχτὲς; Μακεδ. ('Ανω Κώμ.) Γιατίνα καὶ σφενδυλοκοπᾶς τὸ παιί; (σφενδυλοκοπᾶς = δέρνεις) Κάρπ. Γιατίνα τ' ἄφητρες ἐτσεδὰ εὐτοῦνο τὸ φουσκούνη; (γιατί τὸ ἄφηκες ἔτσι αὐτὸ τὸ ἐξόγκωμα;) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Γιατίνα, δρόκο, νὰ φᾶς ἐμὲ τὸ Γιάννη; (ἐκ παραμυθ.) Τῆλ. Ἐδὺ γιατθί ἦρτες ἐροῦ; (ἐροῦ = ἐδῶ) Ἀραβάν. Γιατσι δὲν ἐκάνερε ἐπέρει; (διατί δὲν ἦλθες χθές;) Τσακων. Γιατσά 'σά βήχου; — Βῆκα τσαῖ πονέτσ' ὁ λαίμ' μ' (γιατί βήχεις; — Ἐβῆξα καὶ πόνεσε ὁ λαίμ' μου) (Χαβουτσ.) Τοῦνε γετσά μί' μ' πέτσ' πῆ δὲ θὰ βρέτσ' ὀφέτ'; (ἐσὺ γιατί ἐμέν' μου εἶπες πὼς δὲ θὰ βρέξῃ φέτος;) αὐτόθ. Γιατ' νὰ μὴ σκοτώῃς Μισθ. Γιατ'; Ὁγὼ δετσο-

